

МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМДА МИЛЛИЙ QADRIYATLAR ASOSIDA TARBIYA BERISH

Xolboyova Sarvinoz Ikrom qizi

Sho'rchi tumani

20-DMTT direktor o'rinbosari

Annotatsiya: Maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish, bolalarning shaxsiyati va ruhiyati rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Milliy qadriyatlar – bu xalqimizning tarixiy, madaniy, axloqiy va estetik merosidir. Ular har bir insonning ichki dunyosini, hayotga bo'lgan munosabatini shakllantiradi. Maktabgacha ta'lim muassasalarida milliy qadriyatlarni o'z ichiga olgan tarbiya berish, bolalarga o'z xalqining an'analari, urf-odatlarini, til va madaniyatini o'rgatish orqali amalga oshiriladi. Ushbu maqolada maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish jarayoni haqida ma'lumotlar berilgan

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, axloqiy va estetik qadriyatlar, urf-odatlar, milliy qadriyatlar, bolalar, tadbirlar, hamkorlik.

Maktabgacha yoshdagi bolalar, o'zlarining shaxsiyatlarini shakllantirish jarayonida, avvalo, o'z xalqining madaniyati va qadriyatlariga asoslangan tarbiyani olishlari zarur. Bu jarayonda oila, jamiyat va ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlik alohida ahamiyatga ega. Oila bolaga birinchi tarbiya manbai bo'lib, uning axloqiy va estetik qadriyatlarni qabul qilishi va rivojlantirishida muhim rol o'ynaydi. Oila ichidagi muhit, ota-onaning bolaga bo'lgan munosabati, ularning axloqiy qadriyatlari bolaning shaxsiyatini shakllantirishda asosiy omillardan biridir. Milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish jarayonida, bolalarga xalqimizning urf-odatlarini, an'analari va madaniyati haqida ma'lumot berish juda muhimdir. Masalan, bolalarga milliy bayramlar, marosimlar va boshqa tadbirlar haqida tushuncha berish, ularni ushbu tadbirlarda

ishtirok etishga jalb qilish orqali, ularning milliy ongini rivojlantirish mumkin. Bu jarayonda xalq qo'shiqlari, raqslar, ertaklar va hikoyalar orqali bolalarga milliy qadriyatlarni o'rgatish samarali usul hisoblanadi.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida milliy qadriyatlarni o'z ichiga olgan tarbiya berish, bolalarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga ham yordam beradi. Bolalar uchun mo'ljallangan dasturlar va faoliyatlar, ularning ijodiy qobiliyatlarini ochishga, o'z fikrlarini erkin ifoda etishga yordam beradi. Milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish, bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va ularni mustaqil fikrlovchi, ijodkor shaxslar sifatida tarbiyalashga imkon yaratadi. Shuningdek, milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish jarayonida bolalarga o'z xalqining tilini o'rgatish ham muhim ahamiyatga ega. O'zbek tili, xalqimizning madaniyati va tarixini ifodalovchi asosiy vosita hisoblanadi. Bolalar o'zbek tilida muloqot qilishni, uning go'zalligini va boyligini his qilishni o'rganishlari kerak. Bu jarayonda o'qituvchilar va tarbiyachilar bolalarga o'zbek tilidagi she'rlar, qo'shiqlar va ertaklar orqali tilni o'rgatishlari mumkin. Bu nafaqat tilni rivojlantirish, balki bolalarning milliy ongini shakllantirishga ham xizmat qiladi.

Milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish jarayonida bolalarga axloqiy me'yorlar va qadriyatlarni o'rgatish ham muhimdir. Axloqiy tarbiya, bolalarning to'g'ri va noto'g'ri, yaxshi va yomon tushunchalarini shakllantirishga yordam beradi. O'qituvchilar va tarbiyachilar bolalarga do'stlik, mehr-muhabbat, samimiyat, halollik kabi axloqiy qadriyatlarni o'rgatish orqali, ularning axloqiy rivojlanishiga hissa qo'shishlari kerak. Bolalar o'zaro munosabatlarda, jamiyatda va oilada to'g'ri axloqiy me'yorlarni bilishlari va ularga amal qilishlari zarur. Bundan tashqari, maktabgacha ta'lim muassasalarida milliy qadriyatlarni o'z ichiga olgan faoliyatlar tashkil etish, bolalarning qiziqishini oshirishga yordam beradi. Masalan, milliy san'at, hunarmandchilik, qo'l mehnati va boshqa faoliyatlar orqali bolalar o'z xalqining madaniyatini chuqurroq o'rganadilar. Bu jarayonda o'qituvchilar va tarbiyachilar

bolalarga ko'rsatma berish, ularga yordam berish orqali, ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga hissa qo'shishlari kerak.

Maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish, bolalarning shaxsiyati, axloqi va madaniyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Bu jarayon, bolalarning o'z xalqining tarixini, madaniyatini va an'alarini bilishlari, ularga hurmat va e'tibor ko'rsatishlari, shuningdek, o'zlarini millatning bir qismi sifatida his qilishlariga yordam beradi. Maktabgacha ta'lim muassasalari, bu jarayonda asosiy rol o'ynaydi va bolalarning hayotida muhim ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa:

Umuman olganda, maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish, bolalarning shaxsiyati va ruhiyati rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Bu jarayon, oila, jamiyat va ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlikni talab etadi. Bolalarga o'z xalqining madaniyatini, an'analari va qadriyatlarini o'rgatish orqali, ularning shaxsiyatini rivojlantirish, axloqiy me'yorlarni shakllantirish va ijodiy qobiliyatlarini ochish mumkin. Milliy qadriyatlar asosida tarbiya berish, bolalar uchun kelajakda mustaqil, ijodkor va axloqiy jihatdan yetuk shaxslar bo'lib yetishishlariga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduraxmonova, N. (2021). "Maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar." Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta ta'lim vazirligi.
2. Qodirova, D. (2020). "Milliy qadriyatlar va maktabgacha ta'lim." Samarqand: Samarqand davlat universiteti.
3. Tursunova, M. (2019). "Bolalar ta'limida milliy an'analari." Buxoro: Buxoro davlat universiteti.
4. Rahmonova, S. (2022). "Maktabgacha ta'limda milliy madaniyat." Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim muassasalari.

5. Sulmonova, G. (2023). "Milliy qadriyatlar va tarbiya." Namangan: Namangan davlat universiteti.
6. Xolmatova, F. (2021). "O'zbek xalqining tarbiyaviy qadriyatlari." Andijon: Andijon davlat universiteti.
7. Nurmatova, L. (2020). "Maktabgacha ta'limda milliy madaniyatni o'rganish." Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti.